

Forgive and Live

Chaim, what's wrong? You look a little upset."

"Abba, I'm so upset that I could just cry."
"What happened, Chaim?"

"We had a test in school last week and we received our grades today. I didn't do so well."

"Chaim, don't worry about that. A low grade just means that you have to try harder the next time. Almost everyone gets a low grade eventually. The wisest of all men, King Solomon said, 'A tzaddik falls seven times and gets up.' Pick yourself up and try again."

"Abba, you always have the right advice for me. However, there is more to the problem than the low grade. What really me upset me was one of the boys in the class. He caught a glimpse of my paper, stood up in class, and announced, 'Chaim got a 65 in the test!' Abba, I was so embarrassed."

Chaim begins to sob softly on his father's shoulder.

"Chaim, Chaim. It will be okay."

"No it won't be okay, Abba. I will never forgive that boy. Never never never!"

Chaim's father hugs and comforts him. Now is not the time to work out the problem. As the Mishna says in Pirkei Avos (4:23), "Do not appease a person when he is angry."

The next day, Chaim is in a much better mood.

Chaim, do you want to talk about what happened in school yesterday?"

"Sure, Abba."

"Were you serious when you said that you would never forgive the boy who embarrassed you?"

"Yes I was Abba. You don't know how badly my feelings were hurt."

"Let me tell you a story that I am sure you already know. It is about Yosef HaTzaddik. His brothers cast him into a pit and left him there to die. They later reconsidered and wanted to sell him into slavery. They returned to the pit but he was already gone, sold as a slave by a band of traveling merchants. Yosef's brothers did a terrible thing to him. Do you know how a slave was treated? Could you imagine selling your own brother as a slave? That should have to-

tally destroyed his life. Chaim, would you say that Yosef had a right to resent his brothers?"

"Yes, Abba."

"Would you say that he had every reason not to forgive them?"

"Yes, Abba."

"Read this verse, Chaim."

"He kissed all of his brothers and wept upon them."

"Rabbi Yishaya Halevi Horwitz, the Bible commentator who is known to us as the Shlah, (the contracted form of name of the

book that he wrote, "Shnei Luchos HaBris".) explained this verse. 'Do you see how much a person needs to forgive and let things pass. They sinned against Yosef, and Yosef cried and kissed them.'"

"Is that really true Abba? Did Yosef really kiss his brothers after what they did to him?"

"He certainly did."

"That was much worse than what happened to me."

"It certainly was."

"I guess that I should really forgive that

boy."

"I think you should Chaim."

"I feel better already, Abba. When you forgive someone, you get the bad feelings out of your heart."

"You also get at least two mitzvot: the mitzvah of not bearing a grudge against someone, and the mitzvah of loving your fellow Jew like yourself. Someone who knows how to forgive, really knows how to live!"

Kinderlach . . .

Did someone play a joke on you? Forgive him. Did someone insult you? Forgive him. Did someone borrow your favorite pen without permission? Forgive him. Did someone eat the last piece of cake in the refrigerator? Forgive him. Forgive everyone. Live a grudge-free life.

It's Embarrassing to Embarrass

Eli how are you? It's so good to see you. What's the matter, you look a little upset."

"I'll be okay Doni. It's really nothing, I suppose."

"Do you want to talk about it?"

"Well, Doni, a very embarrassing thing just happened to me."

"Oy vey."

"Yesterday I told a personal secret to a very good friend. I told him not to tell anyone, because it was very personal. Today three or four people came to me and asked me about the secret. I was so embarrassed that they knew about it. I feel terrible."

"Eli, now I understand what our sages wrote in the Gemora Bava Metzia, that embarrassing someone is like spilling their blood. I see how awful you feel from the embarrassment. You know, Eli, we can learn a lesson from everything that happens to us in life. I know that I have learned never to embarrass anyone."

"Doni, do you know that Yosef HaTzaddik, put his own life in danger to avoid embarrassing his brothers?"

"Really? What happened?"

Here is the scenario. Yosef's brothers stood in front of the leader of Mitzraim, his servants, and guards. Little did they know that this powerful ruler was none other than their own brother Yosef, whom they had sold as a slave to a band of travelers many years earlier. He had made his way to Mitzraim and had risen to the position of second-in-command to the king. In his capacity as ruler, he had treated them harshly, giving them good reason to resent him. Now, he realized that the time had come to reveal his identity to his brothers. What should he do? To divulge his secret in the presence of the Mitzrim would cause them great shame and embarrassment. It would become public knowledge that they once sold their own brother as a slave, a shameful act. To send all of the Mitzrim guards out of the room would be very dangerous. Yosef would be alone with the people whom he had treated so harshly. If they chose to kill him, no one could stop them."

"Tell me Eli, how did Yosef deal with this dilemma?"

"Doni, our sages tell us in Gemora Kesuvos, 'It is better for a person to throw himself into a fiery furnace than to shame someone in public.' Yosef HaTzaddik risked danger to his own life rather than humiliate his brothers."

Kinderlach . . .

Before you say something about someone, think twice. Then think again. Could this thing be embarrassing? He got a low grade on the test. Her clothes are not so nice. He is always late. He is doing much better than last year. The teacher reprimanded her today. All of these things, besides being loshon hora, can also be embarrassing. We learn from Yosef HaTzaddik how terrible it is to embarrass someone. Don't get caught. Stop before you say it.

והגדת לבנו

לסלוח ולחיות

"מה קרה, חיים? אתה נראה קצת עצוב."
 "אבא, אני עצוב עד כדי דמעות."
 "מה קרה, חיים?"
 "בשבוע שעבר היה לנו מבחן והיום קבלנו את התוצאות. לא הצלחתי בו."
 "חיים, לא נורא. ציון נמוך אומר שבפעם הבאה עליך להתאמץ יותר. כמעט כל אחד מקבל פעם ציון נמוך. שלמה המלך, החכם מכל אדם, אמר 'שבע יפול צדיק וקם'. קח את עצמך בידיים ונסה שוב."
 "תמיד יש לך עצות טובות עבורי, אבא. אבל יש עוד בעיה מלבד הציון הנמוך. מה שבאמת הרגז אותי היה אחד הילדים בכיתה. הוא הצליח להציץ במבחן שלי, נעמד בכיתה והכריז: 'חיים קבל 65 במבחן!' כל כך התביישתי, אבא."

חיים מתחיל להתייפח חרישית על כתפו של אביו.

"יהיה בסדר, חיים."
 "לא, זה לא יהיה בסדר, אבא. אני אף פעם לא אסלח לילד הזה. אף פעם!"

אבא של חיים מחבק ומרגיע אותו. עכשיו זה לא הזמן לטפל בבעיה, כמו שאומרת המשנה בפרקי אבות (ד', כ"ג) "אל תרצה את חברך בשעת כעסו". למחרת חיים כבר במצב רוח הרבה יותר טוב.

"חיים, אתה רוצה לדבר על מה שקרה אתמול בבית הספר?"
 "כן, אבא."

"התכוונת בריצונות כשאמרת שלעולם לא תסלח לילד שבייש אותך?"
 "כן, אבא. אתה לא יודע כמה הוא פגע בי."
 "אני רוצה לספר לך סיפור שאתה בודאי מכיר. זה סיפור על יוסף הצדיק. אחיו השליכו אותו לבור בתקווה שימות שם. מאוחר יותר, החליטו למכור אותו לעבד. הם חזרו לבור אך לא מצאו אותו. שירת סוחרים שעברה שם, כבר הוציא אותו ומכרה אותו לעבד. אחיו של יוסף עשו מעשה נורא. אתה יודע איך מתנהגים עם עבד? אתה מתאר לעצמך מה זה נקרא למכור את אחיך לעבד? זה היה אמור להרוס את חייו. האם היית אומר שהיית ליוסף זכות לכעוס על אחיו?"

"כן, אבא."
 "האם היית אומר שהיו לו כל הסיבות שבעולם שלא לסלוח להם?"
 "כן, אבא."
 "קרא את הפסוק הזה, חיים."
 "וינשק לכל אחיו ויבך עליהם."
 "ר' ישעיה הלוי הורוביץ בעל השל"ה (שני לוחות הברית), מסביר פסוק זה ואומר שמכאן רואים עד כמה צריך אדם לסלוח. האחים חטאו נגד יוסף ויוסף בכה ונישק אותם."
 "באמת, אבא? האם יוסף באמת בכה ונישק לאחיו אחרי כל מה שהם עשו לו?"
 "בהחלט."
 "זה היה הרבה יותר גרוע ממה שקרה לי."
 "נכון."
 "אני חושב שאני צריך לסלוח לילד הזה."
 "גם אני חושב ככה, חיים."
 "אני כבר מרגיש יותר טוב, אבא. כשסולחים, גם הרגשות הרעים מסתלקים מן הלב."
 "אתה גם זוכה בלפחות שתי מצוות: המצוה של 'לא תיטור' ומצוות 'ואהבת לרעך כמוך'. מי שידוע לסלוח יודע איך לחיות."

וקם

ילדים יקרים...
 מישהו התבדח על חשבונכם? סילחו לו. מישהו פגע בכם? סילחו לו. מישהו לקח את העט שלכם בלי רשות? סילחו לו. מישהו אכל את החתיכה האחרונה של העוגה? סילחו לו. סילחו לכולם. כדאי לחיות ללא נטירות.

זו בושה לבייש

"אלי, מה שלומך? טוב לראות אותך. קרה משהו? אתה נראה עצוב."

"אני אהיה בסדר, דני. זה לא משהו רציני."
 "אתה רוצה לדבר על זה?"
 "קרה לי משהו מאד מביך, דני."
 "אוי וי."

"אתמול ספרתי סוד מאד אישי לחבר טוב. אמרתי לו לא לספר לאף אחד משום שזה משהו מאד אישי. היום, באו אלי שלושה או ארבעה אנשים ושאלו אותי בקשר לסוד הזה. כל כך התביישתי שהם יודעים על כך. אני מרגיש פשוט נורא."

"אלי, עכשיו אני מבין מה אמרו חז"ל במסכת בבא מציעא, שהמלבין פני חברו כאילו שופך את דמו. אני רואה כמה נורא אתה מרגיש בגלל הבושה והמבוכה. אתה יודע אלי, אנחנו יכולים ללמוד מכל דבר שקורה לנו בחיים. אני יודע שלמדתי לא לבייש אף אחד."
 "דני, אתה יודע שיוסף הצדיק סכן את חייו כדי שלא לבייש את אחיו?"
 "באמת? מה קרה?"

"תאר לך את התמונה הבאה. אחי יוסף עומדים לפני מלך מצרים וכל שומרו ועבדיו. אין הם מעלים על דעתם ששליט כמעט כל יכול זה, אינו אלא אחיהם יוסף, אותו מכרו שנים רבות קודם לכן, כעבד לשירת סוחרים. הוא הובא למצרים, והגיע לדרגת משנה למלך. משום סמכותו כשליט, הוא התנהג אליהם בנוקשות ונתן להם סיבות טובות לשמור לו טינה. עכשיו הוא רואה שהגיע הזמן להתגלות אליהם. מה יעשה? אם יגלה את סודו בנוכחות המצרים תגרם לאחיו בושה גדולה. כולם ידעו שפעם, הם מכרו את אחיהם לעבד. איזה מעשה מביש. אם ישלח את כל השומרים המצרים מחוץ לחדר, זה עלול להיות מאד מסוכן. הוא ישאר לבד עם האנשים אתם התנהג בנוקשות ובחומרה כה רבה. אם הם יחליטו להרוג אותו, איש לא יוכל לעזור בעדם."

"אמור לי אלי, כיצד פתר יוסף את הבעיה הזאת?"
 "דני, חז"ל אומרים לנו במסכת כתובות שמוטב לאדם להפיל עצמו לכבשן האש ולא להלבין פני חברו ברבים (לבייש אותו)."

ילדים יקרים...
 לפני שאתם אומרים משהו על מישהו, חשבו פעמיים. אחר כך, חשבו פעם נוספת. האם יכול להיות שזה יבייש אותו? הוא קבל ציון נמוך במבחן. הבגדים שלה לא כל כך יפים. הוא תמיד מגיע מאוחר. הוא לומד הרבה יותר טוב מאשר בשנה שעברה. המורה גערה בה היום. כל הדברים האלה, מלבד היותם לשון הרע, עלולים גם לבייש. אנחנו לומדים מיוסף הצדיק כמה זה נורא לבייש מישהו. אל תלכדו ברשתו של היצר. עצרו לפני שתגידו.